

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egyszerre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetések első díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

ny. főigazgatói igazgató.

Felölts szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gál József ügyvéd irodája, hová a közlemények, hirdetések és az előfizetési díjak küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyilvtér sora 20 fillér

—: Megjelenik minden szombaton. —:

Uj fejezet felé.

Irta: BECZE ANTAL.

Az idei augusztus 31-én tartott törvényhatósági gyűlésen sajnoson tapasztaltuk, hogy a vármegye magánjainak igazgató tanácsa s ennek nyomán maga a nagygyűlés is még mindig a múlt század 70-es éveiben képzelet magát. Meg kell állapítanunk, hogy még mindig csak palotákat építünk, még mindig csak középiskolai tanulókat és jogászokat segélyezünk és nincs egy küzdő ember, nincs egy kiforrott eszme azokért a nagy célokért, a melyek a földművelés, kézmű-, gyáripar, bányászat és kereskedelem emelésére a visszaadási okmányban kijelölve vannak.

A mikor a havasi javak visszaadtak és a jövedelem fejlesztésére mindent fel kellett használni, érthető volt, ha első sorban a kiszakítható összeg a legégetőbb kérdések, az elhanyagolt nevelésügy rendezésének nagy céljaira fordítottak, de hogy azóta ez az irány állandóan követtsék és mondhatjuk immár tulizmosították, az legalább is elfogultság.

Magyarország a közoktatás terén 1867. óta akkorát haladt, hogy a világ összes államaiban erre hasonló példát hiába keresünk, az abszolutizmus célatos mulasztása nemcsak kipótoltatott, hanem a nevelés minden ágában személyi tultermeléssel találkozunk s bizony legalább két évtized óta megérték az idők arra, hogy az irányváltás eszméjével komolyan foglalkozunk.

Vármegyénk tulnépes, a lakosság szegény a munkabérek ijesztő magassága mellett is, mert könnyen keres és könnyelműen el is veri s ha ezt figyelembe nem véve, még mindig a humániórákkal szövöttekünk s a latinizmus karjaiból nem tudunk kibontakozni: ez állásunk helytelen megválasztására és megrögzött székely konzervatívizmusra mutat.

Az igazgatótanács vezetésre van hivatva, és ha készséggel el is ismerjük, hogy van is ott több gondolkodó fő s ezeknél az önállóságnak sincs hiánya: csodálunk, hogy még sincs egy eszme, a mely legalább születésében elárulná jövő hivatását. Mintha a vagyon téves fölélyelete mindenikben szuggerálta volna, hogy az az alap csak nevelési célra fordítható. Elégésesnek tartják felénkint a couponok lemeztetését ellenőrizni.

Nem jól van ez így! Valójában itt az ideje hogy a téves csapástól visszatérjünk. Hiszen látjuk, hogy az augusztus 26-án Csikszeredában tartott székely kongresszus mennyi igyekezettel és jóakarattal kereste a kibontakozást, a székelység megmentését mily lelkes testvéri szeretettel tüzte ki feladatát, hát csak mi maradjunk el, hát csak mi elmélkedjünk török fátálmussal soha vissza nem térő nagyságunk felett? Nem lehet az uraim! és épen nekünk nem szabad másoktól várni a megváltást, vagy épen annak a kormánynak vakon teljesíteni rendel-

kezéseit, a melynek jóakarattal 1867. óta soha sem találkozunk. Az 1869. február 16-án kelt királyi leirat a földművelést, kézmű- és gyáripar, a bányászatot és a kereskedelmet külön-külön egyenjogú célnak tekinti a népoktatással. Amíg ez a királyi leirat fenn áll, nem szabad azt sem a miniszteriumnak, sem a megyének nem létezőnek tekinteni, sőt megtámadni aztall, hogy egyik célt a másiknak elébe tegyünk. És épen a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak áll kötelességében annak intézkedéseit betartatni, ha már a fölélyeletet magára vállalta. Vagyonnégy éve, hogy az alapot átvettük. A ruinából fényes jövedelmi forrást teremtettünk, de fordítottunk-e abból valamit a földművelésre, a kézmű- és gyáriparra, a bányászatra és a kereskedelemre? Nem bizony mi semmit! Hallottam egyes lateiner uraktól, hogy a földművelés eléggé kikapta a maga jutalékát abban, hogy a készpénzbeli töke egyrésze olcsó kamat mellett épen a földműves osztálynál van elhelyezve. Hát ez kérem téves fölfogás, mert az egyeseknél kihelyezett összegek egyenes kölcsönök, arról a megállapított 6 százalék kamatban és az elveszett bekebelezési költségben elég magas százalékok fizetnek a felvevők. Az az alpnak tehát nemcsak jövedelem, hanem vissza is térül. Így tekintve a kérdést, minthogy másképp nem is lehet, a népnevelés s általában a közoktatás céljaival és eredményével nem hozható egy nézőpont alá. Nem az alap tesz szolgálatot a földművelésnek, hanem megfordítva. Erről tehát szó se essék. Ehelyett egyenesen valljuk be, hogy rövidlátásunk miatt magunkat otthon feleltük, s most mozdulnánk ki a küzdőterre, de sem erőnk, sem feyverzetünk, s nagy szerencse, ha annak bejárata előlünk el nem záratik. Idáig minden ambicióink csak abból állott, hogy az alap természetét vitassuk, s kerekítsünk ki egy arányt, hogy mennyi abból a csiki részeké és mennyi gyergyóé s ez a csalfa idea még mindig kísért. Eltelt annak ideje már régen. Testvérek vagyunk osztatlan közösségben, s ez az állapot magával hozza a haszonlesés, az irigykedés minden legkisebb lehetőségének megsemmisítését, magával hozza, hogy fenntartás nélkül szövöttekzünk, egymás buját-baját megosszuk, mert rajtunk nem segít senki, nem ad nekünk senki semmit, a verejtéket csak mi töröljük le egymás homlokáról még akkor is, ha a céltalan pártküzdőlemben kifáradtunk.

De ne politizáljunk, hanem keressük a módokat, hogy a tekintélyes alap jövedelmét minő irányban használhatnók fel a földművelés céljaira, s akkor lehetetlen, hogy első sorban ne a birtokrendezésre és tagosításra gondoljunk. A míg a régebbi birtokrendezési törvények nagyképi lehetetlenségekkel lényegükből ki nem forgattattak, még mind csak uszhatunk az árral szemben is, de most, hogy 3—4

miniszter tartja azok üstökét, a tuszról tuszra járás és az előleges költségek miatt újabb bevezetés csaknem a lehetetlenségek közé tartozik, mindamellett is, hogy kezd annak szükségessége tört hódítani első sorban épen magánál a földműves osztálynál. — Vajjon ha a törvényhozás megkönnyitene az eljárást, gyorsabbá tenné a kivített nagyobb személyzet alkalmazásával, vagy talán még e békőba vert rendszer alatt is, nem állana kötelességében a törvényhatóságnak magánvagyon felhasználásával segítségére menni a vergődő községeknek, hiszen az nem akadályozhatja, hogy némelyek már tul vannak azon? Egyiknek egy, másiknak más a nyomorusága, a segélynyújtás kiegyenlíti egymást.

Vajjon, ha az Olt- és Maros folyó szabályozása s az ezekben ömlő kisebb, nagyobb partok völgyének ár elleni biztosítása és öntözésre berendezése a földművelés segítségére sietne, lehetne-e jözan ésszel és minden irigykedés kizárásával a segélyben parciális érdekeket keresni. Balassa felfogása kellett ahhoz, hogy az alsziki részeknek adott Oltszabályozási költségért az ártezi községek perbe vonassanak, és Balassa felfogás kell ahhoz, ha szóvá tesszük, sőt vitassuk, hogy az nem földművelési érdek. Bizony egyik legemesebb ága ez a földművelésnek s ha már Isten bölcsessége és a természet rendje szerint az élő lényeknek a föld adja meg a fenntartási alapot, kötelességünk azt tehetségünk szerint hozzáférhetővé tenni.

Az, hogy a birtokrendezés a vármegye egy részén végrehajtott s így e rész a segélyezés előnyét talán nem élvezhetné, csak a mostoha gondolkozásuaknál ébredhet fel. Ez a művelés általában a földművelésnek nyújtandó segély természeténél fogva kizárja az aránylagos segélyt s ha egy kisebb község birtokrendezése talán több áldozatot kíván, nincs abban semmi aránytalanság, mert a földművelés más terén kevesebb szükséglettel egyenlített ki a hozzájárulást. A községek tulterhelve vannak az adók és póladók minden kigondolható némevel és kögy azokkal bár ideig-óráig megküzdhesünk, szükség s minden talpalatnyi föld termőképességének kihasználására. Megnyugtatólag tapasztaljuk, hogy azon községekben, melyekben a tagosítás keresztülvitetett, a földművelés egészen más eredményeket mutat, mint a rendezetlen nagyobb részénél, hol még a honfoglalás-kori konzervatív felfogás divik, de nem segíthetünk, mert népérdek, — azt mondja a kormány, — mintha bizony a székelység zöme nem inkább volna nép, mint a lábógatók renyhe csoportja.

Ez a nyár megmutatta micsoda előny van a tagosításban? a birtok együvéhozás az időjárás veszélyeivel mennyire képes megküzdzeni? s ha mégis az élő példán nem okulunk, építhetjük a palotákat, növelhetjük a tudósokat,

a kép évről-évre halványabb lesz, a székelység fogalma lassan lassan elmosódik.

Az a mi legfőbb hivatásunk, hogy ezt megakadályozni igyekezzünk. Nekünk nem szabad félre állni vagy épen hűsölni a nemtörődomség árnyékában. Kinek-kinek kötelessége a maga erejéhez mérten meghozni azt az áldozatot, mely az önérzet büszkeségében százzszorosan kiüti magát. Nekünk beteges, éhes testvéreink vannak, a kikkől rajtuk kívül más nem gondoskodik. Megtagadják azért a kényelemszerető igazgatóságot, hogy a kötelességérzetnek propagandát csináljunk, sőt fellesszük még azt is, hogy itt kifejtett elveinket rokonszenvesen fogadják.

Ez az egyik lépés az új Fejezet megkezdésére. És a tagosítással egyenrangú s azzal kapcsolatba is hozható a természetes kaszálók, rétek termőképességének fejlesztése, mert hiszen ezen földművelési ág a legjövendőbb s mégis legelhanyagoltabb.

Az Ott, a Maros ez év folyamán legalább is hatszor öntötte el csaknem az egész árteret. A nagy széna és sarju termést tulnyomó részét megsemmisítette. A mellékpatakok rohamos áradása a völgyek gyönyörű hozomát vagy elvitte, vagy leiszapolta. Alesikon a Gorgós, a Szt.-Márton-Csekefalvi rétek hosszasan víz alatt állottak. Tusnád, Verebes, Szt.-Simon, Csicsó, Madéfalva községek Öltintei kaszálói a község mostohaságát szomorúan mutogatják. A Zsögöd, Szereda és Taplocza közötti vadvízes, zombékos rét egyesek erőfeszítéseit számba sem veszi. Csicsó, Madéfalva felzött kaszálói savanyú nád és kákkát teremnek. Tul a grécsen a Maros mindkét partja a tenyészet hiába való küzdelmét mutatja. Újfaluiig, a vadvíz a moha uralkodik a természetben. Alfalu, Sárhegy és Remete nagy kiterjedésű kaszálói a kulturmérnöki inváziót haszaltan várják. „Mi készek vagyunk beleegyezni, ha a kormány állami költségen megcsináltatja”. Uram Istenem! hát mire való nekünk a nagy vagyon? csak arra, hogy néhány ifjút segélyezzünk? palotákat emeljünk? és vakon elnézzük, hogy százerek kizűködjenek a természet mostohaságaival! Uraim ez nem hivatása annak a vagyonnak s igazán nagy szegény reánk hogy ezeltől 45 évvel a vezetők felvilágosult agya nemesebben gondolkodott és a körülményekkel jobban számolt nálunknál.

Már csak a talajvízek levezetése és a rétek termőképességének visszaadása évtizedekbe kerül még megyei segélyezéssel is, hát még a folyók, patakok szabályozása a partok kiütések elleni biztosítása és az annyira szükségese öntöző művek beállítása? ezekre nem is merünk gondolni, de van reményünk, hogy idővel maguk az érdekelt járók látják be azok szükségét s maga a vármegye fog kezdeményezéssel fellépni a rombolás megakadályozására. Ha azonban most nem tesszük meg a figyelmeztető lépéseket, minden elszalasztott perc újabb és újabb nehézségeket teremt s féltő, hogy a jóakarát a kezdeményezésnél marad.

Sem tüntetni, sem bosszantani, sem kioktatni nem akarunk, nekünk és azoknak, kik hozzánk hasonlóan gondolkoznak ily merész szándékunk már csak a barátságért és minden napi érintkezésnél fogva sem lehet. Ez igazán távol áll tőlünk.

Egyszerűen csak az idők bekövetkeztét regisztráljuk.

Parlamenti események

A képviselőház újabb ülészakánának megnyitót és a második ülésén megdöbbentő esemény történtek. A június események felháborító s ez ellenzékért súlyos bántalmazások hatását nem enyhésztette el a lefolyt parlamenti szünet. Megújult ismét a harc, mely a szolgalelkű többséget megakadályozni a további garázdálkodásban.

A képviselői jogukban, bersületükben meglamadott ellenzéki képviselők forradalmi fegyverekhez kellett nyuljanak az országház üléstermében, hogy lehetetlenné tegyék Tisza Istvánnak a legnagyobb közjogi méltóságban való megmaradását, ki megvesztett fanatizmusával nemesak helyrehozhatatlan rést ütött az alkotmányon, hanem — mint most már látható — felborítja a közrendet is ez országban.

A világban nem volt még példa soha mindarra, a mit kormány és parlamenti többség nálunk elkövetett.

A miniszterelnök még a nyári szünet alatt is hangzottatta, hogy a kibontakozás tárgyi fel-tételét azon alkotásban látja, mely a képviselői mentelmi jog szabatos és határozott körülírá-

sát foglalja magában, hogy így a képviselőkkel szemben lehetetlenné tétessék minden erőszakosság. Ez a kijelentés, a mig egyrészt beismerése ennek, hogy a szabatos „körülírás” hiányában eddig ez az erőszakosság nem volt lehetetlenné téve, addig másrészt mutatja azt, hogy szándékában sem volt a megvalósítás, hanem hazugul használta fel céljainak remélt előérőse.

A most érvényesülő politika hosszú időre romboló hatásokat fog előidézni. Országszerte megrendítette a hitet a törvények erejében s lerontotta a megkívántató köteles tiszteletet azon hatóságokkal szemben, melyek politikai célokra most felhasználhatnák.

A miniszterelnök békét hirdetett mindig — látszólag. Tette ezt azért, hogy cselekedeteit szinpatikusnak tüntesse fel. Taktikája azonban elhözza előbb vagy utóbb azt az eredményt, hogy tavoznia kell piszkos gardájával együtt a politikai közelet teréről. Lehetetlenség ugyanis, hogy az ország nyugalma e mindig ravaszul rezgő fej politikai irányítása alatt sokáig megmaradjon. Vele már nem tárgyal az ellenzék, ki a világ csufjára rendőrséggel gyaltazta meg a parlament kisebbségét s nem engedte meg azt sem, hogy a Bécsbe küldött delegációba ellenzéki képviselő beválasztassék.

Ugy nem fogja a miniszterelnök a parlament „munkaképességét” helyreállítani, hogy világszerte ismert és tisztelt tekintélyeket hurcollasson ki az országházból. Uralma a végét járja s talán eltűnik vele örökre politikai felbujtója is, kinek örökre való megsemmisülését az ország békéje követeli.

Velük együtt kell száműzetésbe menjenek azok is, kik a periferiakon a kormány hatalmát képviselik: a főispánok, kik lelkiismeretlenül tettek szolgálatot a hatalomnak, s most elakadt lelegzettel halálnak — a bűncs bíztos kiáltása felé.

Látogatás „a székelyek írójánál.”

Írta: FÖLDES ZOLTÁN.

A székel kongresszus alkalmával történt a látogatás. A „székelyek írója” Csikszeredába jött, hogy felolvastat tartson. Elhatároztuk, hogy felkeressük ezt a kiváló férfit. A lakását nem tudtuk. A lakásjegyzék, melyben a szállások fel voltak tüntelve, nem volt éppen akkor a kezünkél. Végül

A „CSIKI HIRLAP” TÁRCAJA.

A gyilkos.

Megölte könyörtelenül. Amnyi lelkiismeret furdalást sem érzett, mikor megfojtotta, mint a katona, ki ellenséges bajtársát lövi le a csatában. Pedig a felesége volt akit szeretett, imádott, bálványozott.

Csak mikor már kinn jár a szabadban, messze a még nem régen oly boldog feleséktől, csak akkor kezdett erőt venni idegeim valami sajátszerű tompa fájdalom. Olyanforma érzés, aminőt az ártatlanul elítélt érez a vészőhelyen.

Leveszi a kalapját s úgy álmódzik.

Terhes képzelete végigálmódja még egyszer az egészet. Látja a búbajos, gonosz asszony, aki neki mindene volt. Most már senkije. Magához emelte a fertőből, me, szerette. Megölte, mert megcsalta. Az övé volt joga, volt hozzá.

Egy-két éve még az egész város rajongott érte. O volt az aranyifjúság vezére, a társaság lelke, leány-neműk személfénye. Szép, bátor és okos Leányok, asszonyok, csak úgy törtek magukat utána és mikor ő mégis ahoz a meghurcolt, eltaszított asszonyhoz szegődött, még haragosai is sajnálták. Hogy is felelkezhetett meg ennyire magáról egy férfi? a híres Forgó utolsó vére? Hogy is bolondulhatott bele ez az okos ember abba az egykori jött ment leányasszonyba. És ha még jó lélek lett volna. De valóságos boszorkány volt, akit verni tudott a nézcsével, izgéni a jarásával. Se szeri, se száma, akiket elbódított, elcsábított. Szinte félték tőle.

Mekko a porc vert föl, hogy egy igazi dcentri, Biró Ödön, feleségül vette. Igaz, hogy hamar el is kergette. Ugy úzte ki házából a hálállan gonosz asszonyt, mint az idegen kutyát.

Nem fogta senki a pártját, még csak nem is védelmezte senki. Mindenki tudta, mi a bűne. S a

kacér, rossz asszony maga sem tagadott semmit a hálojába fogott, dőlceg Forgó gyerek előtt.

Tudott ő mindent róla. És mégis, ha hozzá simult az a szépséges boszorkány, forni kezdett a vére, égni az agyveleje, lángolni minden idege. Nem tudott nélküle élni.

Alig bonyolódott le a váloperre, feleségévé tette. Nem sokáig tördött a világlármájával, családja haragjával, atkaival, vak pusztító szenvedély emésztette tetet, perzselte lelkét. Érezte fejével is, szívvel is, hogy nem méltó hozzá. Tudta, hogy örültség az amit tesz s mégis magához kellett emelnie azt, akit a másik már eltaszított.

És az a csicsergő, bolondos asszó yka olyan hálás olyan jó, olyan szent volt. Pedig ordog volt, nem szent. Aruló volt a csókja, komédia szenvedélyes ötlese, tetetés minden mozdulata.

Egyszer csak megint sutogni kezdett a világ. Eleinte halkán, később mind hangosabban. Ő nem hallotta, vagy ha hallotta, nevetett rajta.

Nem is rágalom, hanem csak örültség foghat rá oly bünt. A magdolnák nem szoktak mégegyszer vétkezni. És mégis. A betemetelt posvány megint megnyitott és gyilkos lehetetlenné majdnem megfojtotta a jóságában majdnem esztelen ember, ki azt hitte, hogy a mocsár helyén annál fogékonyabb lesz a talaj a jó magnak, melyet belé pazarolt.

A régi történet új lett megint. Meggyalázta őt is, mint a másikat, elpusztította őt is, mint valamennyit. Ugy meggyalázta, hogy nem is lehetett tagadni a gyalázatot. Nem lehetett mentenie sem a hüllen-ségét.

Indulatának első viharában elakotta gázolni, szét akarta morzsolni hüntársát, azt a gyereket is, ki még az iskola porát is alig ráta le magáról. Jó, hogy idejekorán keréket oldott. Most talán nem lenne ily nyugodt a lelkiismerete. Hiszen az a tacsó nem volt nem lehetett bűnös. Az asszony csábította el.

A hűvös szellő valahonnan a távolból darabokra

tördelt, zavaros akkordokat lopott fülebe. Valami ismerőst húztak a cigányok s a hang vitte-vitte magával oda a zajba, a vigadók, a kacagó a boldog emberek között.

A mulatózók észre sem vették mikor leült a zold asztal mellé az álmukból felriaszított nyúl, lombu akácok alá.

Egy részeg német munkás ember ült a szomszéd asztalnál. Rongyos volt és sápadt. Nyolc éves üveg átszólt elötte; most tették elébe a kilencediket. Egész heti keserves munkájának a bérért issza el ma. Merve, bárgyú tekintete bevezeszt a sötétségbe, mintha gondolkodni akart volna valamiről.

Talán a holnap jutott eszébe. Dühösen csapott a durva asztalra még durvabb öklével, csörömpölve gurultak szét az üvegek és mindegyre azt ordította: „Kommit, was kommit”.

Mennyi filozófia.

Az új vendég mintegy villámütésre kapta fel fejét mintha egy csőbör jegyes vizet öntöttek volna végig rajta. Önkéntelenül ismételte e szavakat és jól-eső nyugalom szállta meg lelkét. Érezte, hogy ebben az ostoba mondatban van a lét problémájának a kulcsa, melyet hiába keres a bölcs, pedig az állati ösztön minden indukció nélkül is tud róla. A végzet hatalma az, melyet nem kerülhet ki senki. Nem is ő ölte meg a feleségét. A fatum a gyilkos. A végzett, mely már kezdetől fogva gyilkosnak szánta. De hát akkor az a szegény asszony? Erre a gondolatra láthatatlan kéz kezdte lojtogatni. Didergett... hiszen akkor az is ártatlan.

Ki ölte hát meg a boldogságát? Ki a gyilkos? Ki? Szegény asszony! Ha most kellene megölnie, dehogyné meg!

Egy távolabb eső asztalnál kesergő legények mulattak és egyre húzták a cigányokkal. És sirt a hegedős ez zokogott a cimbalom:

„Ki tették a hollstet az udvarra, Hej nincs, aki véges-vegig sirassa!”

A gyilkos csak bántult, bántult bele a semmibe, aztán lehajította lázas fejét a hideg asztalra. Es sirt hosszasan és sirt kesergően...

Cigány! hazudik a notát! A. L.

mégis ráakadtunk a jeles író lakóhelyére a Hutter-szállóban.

Kopogtatunk. A vendéglő és szálló egyik szépsége kelletlenül figyelmeztet, hogy nincsenek otthon. Dehogy is nincsenek! ... Lám, megnyílik az ajtó és a nyíláson át egy napbaritotta, szimpatikus férfiarc kandikál ki. Többet is láttunk. Az illető hiányos öltözkében van, a felső ruházatából is le van vetve a kabát és a mellény. Mi ennek láttára kissé meghátráltunk és bocsánatot kértünk. Talán éppen nyugodni akar, keveset aludhatott a vonaton ... De ő nyájasan mosolyog, szíves szavakkal marasztal és kitarja az ajtót!

- Csak tessék uraim! Tessék!
- Alázatosszolgája!
- Jó napot kívánok!

Ekkor látjuk, hogy a szobában még van valaki. A bemutakozás során megtudjuk, hogy ez Benedek Sándor, a közig. bíró-ság elnöke.

— Ömlétsága, Benedek Sándor ur. Batyám.

— Mondja a nagy író. A végtelenül szerény és egyszerű Benedek Elek, akinek láthatóan terhére van minden utalás és kitüntetés, másokkal szemben emyire tiszteltető ... Még ha -- festvére is az illető ...

Beszélgésbe kezdünk. Felénk nekünk aprókékos nyelvre és emlékezőtehetségnek legyelmeseztsége Hosszabb diskurzus után világosan emlékszik a bemutatkozás alkalmakor meglehetősen halkan hemdótt neveinkre. Képes a nevünkön szólni ... Holott különben is sokféle témáról esett szóbeszéd.

— Nagyon szeretnék kirándulni a karakói hidhoz. Gyimesre. Mondja elgondolkodva s egyszerűen minden pózlás nélkül, az ágya szélén üldögélve, székelyes akcentussal ejti ki a szavakat.

— Szeretnék elmenni oda, de nem lehet. Haza kell mennem Kisbaconba.

Kisbacon! ... Mikor ezt a kedves talányvet említi, csudálatos lágy-ság érzik a hangján ... Kisbacon! ... Ez az ő edes szeretett szülőfaluja; ez az, amelyikről annyi szépet tudott írni gyönyörű könyveiben ... Píros-lódeszbe kis hazák az egész faluban. A hegy tetején a kedves, csillogó badoggal fedett templomocská ... Amelyről jöjdede a budapesti kis fiúcskák, kis leánykák olvasgatnak értelmes írásokat; meg a „magyar” udvarában játszó pirosposzsgás székely gyerekekről ...

— Nagyságos ur, ismerem ám Kisbacon. Mint turista, diákkoromban megfordultam ott is.

— Feleslitan a nagy székely két sötét szeme. Széled arcán öröm sugárzik.

— Csakugyan? Járt Kisbaconban? Igen?

Vajjon nem Nagybaconba-e inkább? Hiszen az csak utonalba. Kisbacon felle van.

— Nem. Kisbaconban is jártam. Pírosfeles kis házikók ...

— Igen, igen ...

— Kisbaconban tetszik lakni?

— Most állandóan ott lakom. Persze, csak a nyár folyamán. Mindig hazajövök, ha lehet ...

Mondom én, az a romantikus, kis székely falu oda van néve a lelkehez ... És bizonyára ott fogamnak azok az edes-bus történetek, azok a lelkes kis krónikák a drága népről és ennek az ősi fajnak multjáról, dicsőségéről! A székelység nagy költője itt nyer magasztos inspirációt; a círádás, rozettás nagykapuk, a szénaillat és muskáltili-szag lehelnek a lelkebe ihletet ... Ezek lopnak a lelkebe regemondó kedvet.

Bizonyos, hogy a pennája sokkaltá beszédesebb mint az -- ajka. Szerény, komoly ember. Olyan magyar ember ő, aminőt Arany János jellemez a Csárdái körben ... Hanem aztán a tola sokatmondó, cseszdes, drága toll, Minden sor írása megfizethetetlen, mert örök értékű, mint a Rembrandt-képek, vagy Angelónak remekbevésett szobrai ...

Az írásal olyan egyszerűek és keresetlen szépségűek, mint a mimó egyszerű és szép az ő lelkivalója. Az arany sem összetett fény, mert elem és így egyszerű ...

Amíg elbeszélgetünk, eszembe jut, hogy valahol azt olvastam, hogy a székelység nagy írója még mindig késcik. Aki ezt írta, nem gondolt Benedek Elekre ...

Különbönek Benedek még nem idős ember. Elismerést zeni -- és még csak most kezdjük igazán csodálni bámulatos erejét! Igaz, hogy eddig is a legnagyobbak sorában helyezkedett el hatalmas érdemével. Most azonban még teljesebb mértékben látjuk kibontakozni nagy határú talentumát. Az ő szelleme a zenik között is -- szivós ... Bizonyos, hogy az irodalomtörténet sűrű hasábkönyv fogja melátni mindenha a székelyek legnagyobb íróját!

Kétségtelen, hogy ő elhárítaná magától eleve ezt a -- veszedelmét ... Mint a hogy a Csikszeredában kapott koszorút is az érdemes ágyúshos sírjára helyezte ... Gyönyörű, szép dolog ez a kegyeltes cselekedet! De nemcsak kegyeltesüdtást hirdet, hanem -- szárnységet is ...

... Hanem, most már búcsúzhatunk, mert az idő telik.

Maraszt. Jó székelymódra ... Hanem mi mégis meggyünk. Jölesd örömet érzünk, hogy megismerkedtünk Benedek Elekkel, a nagy íróval. Teljesedett, amire vágytunk.

Neki is van egy edes vágya ... Tudom ... Az, hogy minél hamarabb láthassa ismét Kisbacon, ahol oly kedvesek azok a piros cserpekes kis házak, a galambbugos kapuk és az a csillogó tornyu templom a hegyen! ...

VÁROSI ÜGYEK.

Gőzfürdő.

Dr. Ujfaluai Jenő polgármester a város fejlődése érdekében kifejtett nagy érdemekkel felt munkásságának újabb jelét adta.

Régi közszükségletet képez egy állandó gőz és kádas meleg fürdő városunkban.

Különösen érezzük annak hiányát az utóbbi két év óta, a mióta Szopos Domokos az ő egyszerű nem nagy igényekhez mért gőzfürdőjét a részvéltenség miatt beszűntette.

A gőzfürdő áldásos, kellemes voltát megízlelte a közönség s annak hasznos voltát csak most tudja igazán méltányolni, a mikor már nincs.

Dr. Ujfaluai Jenő polgármester éles látószeme, hamar felismerte, hogy ezt a közszükségletet kielégíteni városi érdek, mert a polgárság érleke a város érleke is egyszerűsággal s nem is maradhat el Csikszereda a szomszédos városok mellett egészség és tisztaságiügyi tekintetben sem.

Egy bizalmas értekezletet hívott egybe e hó 19-én d. n. 4 órára a polgármester, a melyen megvitalandó lett volna a gőzfürdő mikénti építése és alapítása.

De a meghívottak nagy lömegeből alig akadt 9 ember, a kik a köziranti érdeklődésüknek tanujelét adták s a gyűlésen megjelentek.

A mi közönségünk juttatni tud, hogy a városnak nincsenek a kultur ember igényeinek megfelelő intézményei s a város nem tud olyan kényelmet nyújtani lakóinak, a mely emlékeztetné őket arra, hogy kultur helyen élnek és élvezik a városi lakás terheinek ellenértékét is, de hogy a mizériák elhárításához a város ügybuzgó vezetőségének segítségét nyújtana, hogy érdeklődést tanúsítana, vagy plane vállalná is az egyes intézmények létesítésével járó terheket is, arról hallani sem akar. Csak szítja a várost, annak régi vezetőségét és régi polgárait, hogy semmi befektetést nem tettek, de arra, hogy a munkához valakinek hozzá kell fogni, hogy a város fejlődésének lendület kellene adni, arra egy ket köteleességtudó lelkesmeretea kívül senki sem gondolt.

A 19-én tartott értekezleten különben a polgármester ur elővita, ismertette azokat a kedvező konjunkturákat, a melyek egy gőzfürdő létesítését elődazhatatlannak jelölik meg.

Ugyanis a csikszeredai izraelita hitközség engedélyt kért egy rituális fürdő építésére. A polgármester ur érintkezésbe lépett a hitközség vezetőségével azirant, hogy ne mondának-e le erről a tervükről akkor, ha egy városi gőzfürdő építették s abban a rituális fürdés céljaira egy külön helyiséget jelöltetik ki.

A hitközség vezetősége örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy nem kell sok ezerre menő befektetést eszközölnie, s abban az esetben ha egy városi gőzfürdő építették 600—800 korona évi jövedelmel a maga részéről biztosítani tud.

A munkasbiztosító pénztár is a biztosítottak részére 600—700 korona értékű fürdőjegyet vásárol s végül a honvédség helybeli zászlóaljja is néhány száz korona évi általányt tudna biztosítani, hogy hogy 2000 korona olyan jövedelmhez jutna a fürdő, a mely minden körülmények között mint biztos jövedelem volna számúlára vehető.

Az értekezlet beható eszmecserét folytatott az előterjesztettek felett, de a létesítést elhatá-

rozni nem tudhatja addig, a míg tájékoztatva nincs affelől, hogy az építési és berendezési költségek körülbelül mennyibe kerülnek.

Megbizta az értekezlet Antal Vidor építőmestert, hogy e hó 26-ig készítsen egy tervet és költségvetést s az akkor összeülő értekezlet a létesítés, vagy nem létesítés felett határozni fog.

Felhívjuk a közönség érdeklődését a szept. 26-án délután 4 órákor a városüzán tartandó értekezletre s kérünk a közügy iránt érdeklő minden egyes polgárt, hogy a gyűlésen jelenjék meg.

HIRÉK

— **Kinevezés.** Kozma Lajos m. kir. honvédszászadost, a ki városunkban huzamosabb ideig volt állomáson, zászlóalparancsnoknak nevezték ki eddigi állomás helyén Nagyszébenben.

Kozma Lajost a ki jelenleg városunkban idők régi barátai és ismerősei egy szűkkörű társasvacsora keretében meleg ünnepsében részesítették előléptetése alkalmából.

— **Eljegyzés.** Borbáli Károly csikszeredai kir. törvényészki hivatalnok eljegyezte özv. Szopos Benéne leányát Juliskát.

— **Táncmulatság.** A csikszépvízi Kereskedő- és iparos-ijuság folyó évi október hó 5-én Csikszépvízen a Deák György-féle nagyvendéglőben Világpostával egybekötött Tancsejtélyt rendez. Belépti-díj személyenkint 1 kor. 60 fill. Családjegy 3 kor. Kezdeté este 8 órákor.

— **Szüreti mulatság.** A csikszeredai iparfestület és az ifjusági önképzőkör ifjusága október 13-án nagyszabású szüreti mulatság rendezését határozta el. A terv szerint a mulatság az Európa szálló nagytermében fog megtartani.

— **Halálozások.** Özv. Sáska Lukácsné szül. Poszler Mari 56 éves korában folyó hó 17-én hosszszas szenvedés után Csikszeredán elhunyt.

Csáki Elekné szül. Mihály Katalin f. hó 19-én életének 66-ik évében, hosszszas szenvedés után Csikszépvízen elhunyt.

— **A kolozsvári egyetemi kör tisztikarának választása.** Érdemes hírt hallunk Kolozsvárról. A kolozsvári Ferenc József Tudomány-Egyetemi Kör című ifjusági egyesület, amely az összes kolozsvári egyetemi hallgatókat nemzetiségre, vallásra és kórra való tekintet nélkül magában foglalja, folyó hó 16-án tartott alakuló közgyűlésén az egyesület két legfontosabb állására megválasztott fiai közül választott. Egyhangú lelkesedéssel tette elnökvé Várdi Sándor és főtitkárává Bernád Agoston jogszigorlókat, akikben — dacára az egész országból összejött, kiváló tehetséges fiatal emberek konkurencijának — az egyesület következő évi eredményes munkásságának a legnagyobb biztosítékait véli feltalálni.

Szokattan ez a hír, mert a mi szegény sorsú székely apáink és gimnáziumaink nem igen tudnak kibocsátani a kezükből olyan. — különösen társadalmi műveltség dolgában is kitogasztalan — embereket, akik könnyen megállíthatók a helyüket a sokkal kedvezőbb viszonyok között felöltött, finom intelligenciájú gavalierokkal szemben; különösen ha a szóban levő állásokról van szó, amelyek a legképzettebb tehetséget, sok oldalt műveltséget, a társadalmi érzékenységben ugy a reprezentálásoknál, mint a privát érintkezésben biztos föllépést, eleganciát tételnek fel.

Mindketten kész szónokok. Várdi nagy feltűnést keltett egy júniusban tartott beszédével, amely Tisza eljárása fölötti méltó felhaborodás kifejezésére összehívott ifjusági gyűlésen mondott el és melynek végzetével a jelenlegi legnagyobb kolozsvári ellenzékiek halmozták el gratulációikkal.

Annál különösebb ez a ránk néve kitüntetés számba menő választás, mert mindketten önmaguk tartják fenn magukat.

Fentieknek a legifjabb generációból is sikerült, a teljes ismeretlenség ellenére, beprotészálni két ügyes embert: a titkári állásra Zakariás Bálintot, az aljegyzőire Karda Istvánt, mindketten a középiskolai önképzőkörök folytatásaként tekinthető és az Egyetemi Kör egyik szakosztályát képező általános önképzőkörben fogják érvényesíteni a gimnáziumi alapos képzettségüket.

— **Gyógyíthatatlan betegségnek tartották év-századok óta az Epilepsziát.** E régi hit azonban újabbban elveszti jogosultságát, mivel megbizható értesüléstünk van arról, miszerint egy budapesti speciálta orvos tudományos alapon és bevált módszer szerint gyógyítja az epileptikus betegeket és e módzerevel a baj gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma bizonyít. Ez orvos dr. Szabó B. Sándor (Budapest, Nagyköröna-utca 18.) ki gyógyulást keresőknek díjtalanul ad fölvilágosítást.

— **Gazdaközösségünk**höz! Vármegei ki. tanfelügyelőnek a közigazgatási bizottsághoz inézzet jelentése szerint vármegegyben az iskola mulasztások azért emelkednek oly magas száma s közoktatási statisztikánk azért mutat oly sötét képet, mert a gazdaszülők a rendes iskolázatás idejében 10—12 éves gyermekeiket munkára használják fel s így az iskolázatás alól kivonják, a napszámok szülők pedig ugyanilyen koru gyermekeiket a fűrészyárakba küldik napszámok munkára. Vármegeyi közigazgatási bizottságunknak idei 2175. kib. számú megkeresése folytán midőn ezen sajnós állapotot figyelembe ajánljuk, egyttal felkérjük vármegegynek intelligens gazdaszülőköt, hogy a baj megelőzését hazafias kömüköddel támogatni sziveskedjék! Csikszeredei, 1912. szeptember 19-én. Csikvármegye gazdasági egyesülete mint vármegeyi mezőgazdasági bizottság.

— **Folyó hó 22-én** vasárnap délu an fél 2 órától este 9 óráig Gözsy Árpád gyógyszerára lesz nyitva.

— **A csikszeredei szinpártoló egyesület felhívása.** Csikszeredei város színházalatoató közönségéhez! Az erdélyrészi második színházalatoató ideényező h-larozata értelmében Csikszeredei város ez esztendői szimidénye folyó 1912. évi november 15—20-ika körül kezdődik és a Vigadó tervbe vett átalakítási munkálataira való tekintettel a szimidény-bizottság előterjesztésére egyolytalan mintegy hat hétig fog tartani. A közelőző szimidényre ezenel idény és szelvénybérletet hirdetünk. Az idénybérlet minden előadásra, a szelvénybérlet bérletszünetes előadásokat kivéve 24 tetszés szerint választandó előadásra érvényes. Bérlet-árak: Az országos szines-egyesület nyugdíj-intézetét megillető pózfillekkel egytt: Idénybérletre: Páholy 367 korona 20 fillér. Oldalszék 71 korona 40 fillér. Tamlásszék első két sora 71 korona 40 fillér. Tamlásszék III—V-ik sora 60 korona 20 fillér. Korszék 48 korona 96 fillér. Zártszék 24 korona 48 fillér. Szelvénybérlet: Páholy 255 korona. Oldalszék 51 korona. Tamlásszék első két sora 51 korona. Tamlásszék III—V. sora 44 korona 96 fillér. Korszék 36 korona 72 fillér. Zártszék 24 korona 48 fillér. Bérletet lehet folyó évi szeptember hó 18-ól kezdve az egyesület pénztárosa Potbuzsny Pál dívatáru üzletében. Telefon hívószám 31. A bérlet árak folyó évi október hó 1-én kezdődő három havi egyenlő részletekben ugyancsak az egyesület pénztárosához fizetendők. A szinpártoló egyesület alapító és rendes tagjai elővételi jogukat eddigi helyeikre folyó évi október hó 10-én délelőli 12 óráig gyakorolhatják. Ezen időn túl a inég rendelkezésre álló helyek a jelenlétezők sorrendjében fognak kiadni an azon élv szemelőköt tartásával, hogy a szelvénybérlettel szemben az idénybérlet előnyben részesülnek. Eszelges panaszok és felszólalások a szimidény-bizottság elnökéhez intézendők. Csikszeredei, 1912. évi szeptember hó 5-ikén tartott üléséből a szimidény-bizottság.

— **A vad-küldemények postal szállítása.** Közérdeku voltánál fogva közöljük olvasóinkkal, hogy a m. kir. posta- és táviradvézérezigazgatóság figyelmeztette a postahivatalokat, hogy megfelelő csomagolás nélkül ne fogadják el postai szállításra az olyan vadat, amely még vérzik, vagy amelynek a később bekövetkező vérzés kizártnak nem tekinthető. E rendelkezés kibocsátására az szolgáltatót okol, hogy nagyon sokan a vadkúldeményeknél csak a törzset burkolatják be s a kiálló fejből és lábából kiszivárgó vér miatt a többi küldemények károsultak.

— **A gazdasági népszkolák ellenőrzése.** A kultuszminisztérium a gazdasági népszkoláknak államsegély iránti kérvényeiből azt tapasztalta, hogy számos ilyen iskola működése nem lelel meg a kívánalmaknak és hogy különösen a gazdasági tárgyakat nem tanítják a megszabott terjedelemben. Mivel agrárállamban a gazdasági népszkola nagyfontosságú és állam sokat költ rájuk, ezért meg kellett vizsgálni, hogy mi egyéb oka van hátramaradásuknak. A kultuszminiszter megállapította, hogy elsősorban a hiányos ellenőrzés az oka az iskola hibájának: ezért a kir. tanfelügyelőket most szigorubb ellenőrzésre a legnyomatékosabban fölhívta. Koteles lesz szeptember 1-től a tanfelügyelő a legszigorubbán eljárni és minden alkalommal a gazdasági iskolát ép úgy megvizsgálni, mint a mindennapi népszkolát és ahol mulasztásra akad, ott be kell szüntetnie a tanítói tisztelítási kifizetését.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Az új adótörvények.

1912. év január 1-én lépnek életbe a még Wekerle kabinet által tervbe vett s Lukács által revidált és megalkotott új adótörvények. És pedig:

- I. A házadó.
- II. Tőkekamat és járadék adó.
- III. Általános kereseti adó.
- IV. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója.
- V. A jövedelemadóról szóló törvényjavaslatok. Lényeges reformáláson mentek keresztül a kereseti adók. A kereseti adónak ugyanis az iddigi I. II. III. IV. osztályu kereseti adóra való felosztása megszűnik s helyébe 800 kor. létminimum megállapítása mellett az általános kereseti adó lép, 800 kor. kereset vagy jövedelem csak akkor képez adómentes

létminimumot. ha az illetőnek egyéb jövedelme nincs. Ha egyéb jövedelem van, úgy a 800 koronán aluli kereset is adó alá esik.

A régi jövedelmi pótdadó helyébe viszont az úgy nevezett jövedelmi adó lép életbe.

Ezen új adómenteket egy cikkcsorozatban egyenkint fogjuk ismertetni s záradékul kritikai megjegyzéseinket is meg fogjuk tenni, most általánosságban csak annyit bucsajtunk előre, hogy ez az adóreform me elégti ki még távolról sem a progressívitás szociális követelményét s a közteherviselést — a fogyasztási adóktól teljescu eltekintve se teszi arányosságon alapuló, egyenlő teherviseléssé.

I. H á z á d ó.

A házadó tárgya minden lakóház és állandó jellegű épület.

A házadó minden ház után külön vetetik, azonban egy telken épült minden épület, bár több fedél alatt álljon is, adózás szempontjából egy épületnek veendő.

Adó alap: a házak évi hasznóértéke.

A hasznóérték a házbérjövdelme alapján, vagy a lakrészek száma szerint állapítatik meg.

A bérjövdelme alapján megállapított hasznóérték, házbéradó, a lakrészek száma szerint megállapított pedig házosztályadó alá esik. A hol a lakrészek legalább lele bérbe van adva, ott általánosan házbéradó (a kinem adott házakra is) vetetik ki.

Az adó alapját képező hasznóértéket a nyers jövedelem adja.

A nyers jövedelem után házbéradó fejében fizetendő:

1. 16. százalék. Bugapest székesfőváros területén általában (kivéve O-Buda egy része, a hol 15. százalék.)
2. 14. százalék azon házbéradó alá eső községekben, városokban, melynek lakossága a 15.000-et meghaladja.
3. 11. százalék azon községekben (városokban) melyeknek lélekszáma 1000-nél nagyobb, de természetesen a 2-ik pont alá nem esnek.
4. 9. százalék az 1000-nél kisebb lélekszámú községekben.

Házosztály adó alá tartoznak a tényleg ki nem bérlet lakrészek, az általános házbéradó alá nam eső községekben és városokban, a lakrészek száma alapján. A házosztály adónak 3 fokozata van.

Az I. fokozatba azon községek tartoznak, hol a lakrészek egyharmada sincs bérbe adva.

Az II. fokozatba a rendezet tanácsu városok, a hol a lakrészek egyharmada sincs bérbe adva.

Az III. fokozatba a községek és városok, melyekben a lakrészeknek legalább egyharmada bérbe van adva.

A lakrészek száma szerint, mind a három fokozatban 10 osztályt különböztetünk meg.

Idéiglenesen adómentesek:

- a) Új házak és toldalék építkezések, hol előbb épület nem volt.
  - b) Új házak, a földig lerombolt házak helyén.
- Az elsők a házbéradó 1. és 2. osztályában 15., 3-ik osztályban 12., a 4. osztályban 10 évig adómentesek, a b) alattiak pedig ugyancsak a fenti osztályozás szerint 12, 10 illetve 8 évi adómentességet élveznek.

Az adó bevallás és illetékes előjáráságnál kell teljesíteni.

Az adó évenként (s nem mint eddigi három évenként) vetették ki.

Értesítés!

A csikszeredei Villanytelep üzemvezetősége értesíti az áramfogyasztó t. közönséget, hogy a mai naptól kezdve a fényszálás

IZZÓLÁMPÁK

— 16 gyertyafényről 50 gyertyafényig — darabonkint

I KORONA 60 FILLÉR ÁRBAN

árban lossz árusítva ezután az üzemvezetőségi irodában. — Csikszeredei, 1912. szept. 19.

Az üzemvezetőség.

Sz. 1030—912. mj.

Pályázati hirdetés.

A csikszeredei polgári leányiskola mellett szervezett internátusban egy nevelő tanítósnő és egy nőszolgái állás rendszerszerűtlen, ezen állások betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

Nevelő tanítósnőnek kit évi 1400 kor. fizet-

tés, 2 szobából álló szabad lakás, ingyenes fűtés és világítás illet meg, pályázhatnak mindazon hajadon, gyermekeklen özvegy, vagy törvényesen elvált nők, kik legalább is elemi iskolai tanítói oklevéllel bírnak. A nő szolgái állását csak hajadonok, vagy gyermekeklen özvegyek pályázhatnak, javadalmazása áll: évi 400 kor. bérből, szabad lakás, fűtés és világításból.

Pályázni ojhatókat felhívom, hogy rendelkezésükre álló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi szeptember hó 30-ik napjának délelőli 9 órájáig hozzám adják be, mert a később érkező kérések nem fognak figyelembe vettetni.

A nevelő-tanítósnői állás elnyerése iránti kérések a megyei iskolaszékhez címzendők.

Mindkét állás a megválasztás, illetve fel-fogadás után azonnal elfoglalandó.

Csikvármegye magánjainak igazgatósága.

Csikszeredei, 1912. évi szeptember 18.

Dr. Csiky József,
igazgató.

Sz. 573—1912. vgrh.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1912. évi V. 271/1, 273/1. számú végzése folytán Dr. Pál Gábor ügyvéd által képviselt Dr. Erős Vilmos hagyatéka végrehajtató részere végrehajtást szenvedett ellen 200 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kötelegeti végrehajtás folytán alperesről lefoglalt és 660 koronára becsült ingóságokra a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1912. évi V. 273—2. sz. végzésével a további eljárás elrendelvetén, annak az alap és fel-foglaltatott követelés erejéig is, a monyiban azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedett lakásan Csikszentimre községben leendő megtartása határidőil 1912. évi október hó 3-ik napján délelőli 2 órája kitértet, a mikor a bíróságnak lefoglalt ingók és pedig esikő és kocsiszerke a legtöbbet igények kész-penzítés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívom mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégíteteszé jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltött volna es ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszentmártonon, 1912. évi szeptember hó 17-ik napján.

Ambrus Lajos,
kir. bir. végrehajtó

595—1912. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredei kir. járásbírósnak 1912. évi V. 721. számú végzése következtében Dr. Jakóli Béla és Dr. Doczy Kálmán ügyvéd által képviselt Eisler Gábor és Herzka Gyula javára 230 korona 62 fillér s jár. erejéig 1912. évi június hó 9-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján le- és fel-foglalt és 3600 koronára becsült következő ingóságok, u. m. házbutorok, lovak, kocsis stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredei kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán fenti tőkekövetelés és ennek járulékal bíróságnak megállapított költségek erejéig a végrehajtást szenvedők lakásan Csikszere-deben leendő megtartására 1912. évi október hó 2-ik napjának délelőli 6 órája határidőil kitértetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében kész-penzítés mellett a legtöbbet igények, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fel-foglaltatnak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Csikszeredei, 1912. évi szeptember hó 12-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bir. végrehajtó

712, 721, 727, 718—1912. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredei kir. törvéyszéknek 1912. évi 17., 924., 149., 971., 992. számú végzése következtében Dr. Tauber József és társai ügyvéd által képviselt Kraunmor Rezső, Balogh Zsigmond, gróf Gogolevic István, és az első lóvonci hortormelők javára 175 K. 188 K. 44 f., 115 K. 62 f., 394 K. 15 fillér s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás utján le- és fel-foglalt és 3700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kocsis, lovak, házbutorok, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredei kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán fenti tőkekövetelés s

Járulék bíróság már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást 1912. évi október hó 8-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előtérzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszerezében, 1912. évi szeptember hó 2-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

788—1912. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Ahlirott bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszerezai kir. járásbíróságnak 1912. évi V. 626/2 számú végzése következtében Dr. Demény Henrik gyulafehérvári ügyvéd által képviselt Weisz Adolf javára 266 kor. 80 fill. erejéig 1912. évi július hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2478 koronára becsült ingóságok u. m.: házbürokk nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszerezai kir. járásbíróság 1912. évi V. 626/2. számú végzése folytán 266 korona 80 fillér tökéletes, ennek 1912. évi január hó 1. napjától járó 5 százalékos kamattal és eddig összesen 128 kor. 01 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásnak Csikszerezében leendő megtartás 1912. szept. hó 28. napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előtérzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszerezében, 1912. évi augusztus 30-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

643—1912. végreh. szám.

Árverési hirdetmény

Ahlirott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a pestvidéki kir. járásbíróságnak 1912. évi Sp. I. 92/4. számú végzése következtében Dr. Sonnenfeld Ander budapesti ügyvéd által képviselt Szűcs Odon budapesti javára 2782 kor. 99 fill. s. jar erejéig 1912. évi március hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1500 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1. Marschal gyártmányú 21156 sz. gőzlocomobil nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbíróság 1912. évi V. 337/1 számú végzése folytán 2782 kor. 98 fill. tökéletes, ennek 1911. évi november hó 1. napjától járó 6 százalékos kamattal, és eddig összesen 216 kor. bíróság már megállapított költségek erejéig Csikbámfalva községben végrehajtást szenvedők tulajdonát képező gyárhelyiségben leendő megtartására 1912. évi szeptember hó 23-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108.

§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előtérzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1871. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszentmártonon, 1912. évi szept. hó 9. napján.

Ambrus Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

Meghívó.

A csikszentgyörgyi Takarékpénztár R.-T.

részvényeseit a Csikszentgyörgyön, a társaság üzleti helyiségében 1912. évi október hó 1-én d. u. 3 órakor megtartandó

Rendkívüli Közgyűlésre

meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Halálozás folytán megüresedett igazgatósági tagság betöltése.
2. Könyvelő megválasztása, díjának és működési idejének megállapítása.

Csikszentgyörgy, 1912. szeptember 15.

Csikszentgyörgyi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága nevében:

Füstös Sándor.

Kabdebő Ferencz.

Árverési hirdetmény.

Csikszerezda város közbirtokossága részéről közhírré tesszük, hogy nevezett birtokosságnak tulajdonát képező és a csiklajplocai és zsongói határban levő erdőterületen a folyó év tavaszán a szél által ledöntött fak megpedig: Kurtafeje nevű erdőrészben 1784 darab átlag 29 cm. közép átmérőjű és 41 drb. átlag 45 cm. közép átmérőjű és 41 drb. átlag 45 cm. mellmagasságú átmérőjű lábón álló száraz, meggyűrűzött és körülbelül 1077 m³ fenyő haszonfára becsült fakészlet, melynek kikiáltási ára 6280 korona.

A „Lapos” nevű erdőrészben 523 drb. átlag 20 cm. közép átmérőjű szédeltött és 36 átlag 34 cm. mellmagasságú átmérőjű lábón álló száraz meggyűrűzött és körülbelül 340 m³ fenyő haszonfára becsült fakészlet 112 (kettő ezerszázhatvanöt) korona kikiáltási ár mellett Csikszerezda város tanácsánál 1912. évi október hó 1-én d. e. 9 órakor tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyílt szóbeli árverésen becsáron alul is eladtnak.

Az I. koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatok szintén 10 százalékos bánatpénzzel latandók el. Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és magat azoknak aláveti.

Utóajánlatok nem fogadtnak el. Az árverési feltételeket és a becsülésre vonatkozó kö-

zelebbi adatok a közbirtokosság elnökénél megtekinthetők.

Csikszerezda, 1912. évi augusztus 11.

Csibi Károly,
birt. jegyző.

Ifj. Hajnó József,
birt. elnök.

Kereskedő segéd

kerestetik rőfös-üzletbe, Száva Gergely és fiai céghez Ditróba, — Javadalmazás havonta 120—140 korona fizetés és teljes ellátás. — Ajánlatok a cég címerre küldendők.

VARÁZSFUVOLA.

Wagner a Hangszer-Király

BUDAPEST

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „varázsfuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Wagner a „Hangszer-Király” ország szerzte elismert legolcsóbb hangszerárúházaiban kapható, Budapest, József-körút 15. Gyorsjavító műhely. Kérjen fényképes hangszerárjegyzeket.

KINCSET ÉR

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomorlázcsillító, emésztést elősegítő, bél-működést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomorhajtajon is segít. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.

Minden gyógytárban kapható.

A Csikszerezai Takarékpénztár R. T.

és Fiókiintézetei

ugy a régi, mint az új betétekre jelenleg 4 1/2 % kamatot fizetnek.

Az igazgatóság.

Erdély legkiválóbb minőségű

pecsenye buteliás borai

Gróf Teleky Samu sárdi pincéjéből

Raktár: Lőrincz J. cégnél Marosvásárhely. Kapható minden vendéglőben.

Van szerencsém a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a díszlőnöm Párisban volt tanulmány uton, honnan augusztus hó elsején jött vissza.

Szezszerü ujdonságok

március hó elejétől már raktáron vannak.

A t. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
CSIKSZEREDE, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

Értesítés!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

Férfiszabó

üzletemet a Kossuth Lajos és Vörösmarty-utca

sarokra, a plehániaival szembe helyeztem át, hol raktáron tartok férfi- és női legjobb szöveteket s készítek elegáns szabású divatos ruhákat.

Kérem a nagyérdemű divatpártoló közönség pártfogását, maradok

szolgálatra kész

Ádám József,

divatszabó, Csikszerezdán, saját ház.

Rózsafüzéres Kegytárgy Ipar Nagykászon, Csikvármegye.

Készítünk és raktáron tartunk: Szent olvasokat kokotín, kókusz, tömör fűveg, jeruzsálemi olajfaj, gyöngyház, alabástrom, koral és drágakő utánzatokból, valamint valódi drágakövekből is a leggyorsabb, a legzárabb fűzésig, a legkülönbözőbb választékban, a legolcsóbban. — Rózsafüzér tartók szentkepekkel imakönyvekben rengeteg választék; remek fali kepek rámaival vagy anélkül az összes védcsentek kaphatók. Gyönyörű francia kepeksek, gravírozva, opalinós kártyaképek. Acélmetszet, valamint csipkés széli záraképeksek stb. stb. keresztelési, bermalási, gonási, első szentáldozási, házassági, príncipali és egyéb alkalmai emlékekkel rengeteg s szemből-szob választékban, oleon máriakongregációi és más társulati diplomák, művészi reprodukciók díszes keretben vagy anélkül, nind pártatlanul oleon áron. Vallásos jellegű és más szolid abraji kepelevezelőlapok: legolcsóbban. Asztalra felállítható szentkepeksek és kis máché kápolnák, ugy egyszerű mint díszes selyem kivitelben. Lurdi víz eredeti pa-lackokban. Lurdi szentélyek és szobrok márai érintve a kegyhelyszobrához. Minden néven nevezendő skapulárok valódi gyapjából igen izleszen. Üvek, szívek alumíniumból, okxidaltujestből, ezüstből és aranyból is, dus választékban. Skapulárok pótló érnek. Remek nyakláncocskák. Függők.

Szent szobrok a k. Egyesületi jelvények. Gyöngyház arak, (nippes, csatok, ovidált ujestű gyűrűk, melük és kezelő gombok, az Ur Jezus, szent Szűz vagy a szentek ábráival, ezek ezüstből és aranyból is kaphatók. Szenteltvíz tartók. Feszületek: álló, tali, faragott- és haldoklok feszületek. Művészi plakettek. Nagy választék a legkülönbözőbb imakönyvekben, a leggyorsabb raktáron készen. Könyvszett oxidálva. Levélhezékek. Gyászkepek; Alkalmai ajándékok, stb. stb. porsely minden néven nevezendő kegytárgyak nálunk mind megkaphatók. Minden, meg a legkisebb rendelés is a legnagyobb pontosságú lesz elfintozva. S azért, ha bármit is óhajt, forduljon a legnagyobb bizalommal hozzánk, előre is biztositjuk, hogy várakozáson felül meg lesz velünk elégedve. Elküldés előtt kívánatra a kegytárgyak meg is áldatnak, legnagyobb köszönettel. Kérjük alázatlan bennünket partolni. Rendelési cím: *Kegytárgy-Ipar Nagykászon, Csikvármegye.*

POTOTZKY PÁL

Saját ház, Főter. női-, férfi- és gyermekdivat üzlete Csikszeredán. Telefonszám : 31.

Nagy választékban kaphatók női, férfi és gyermekdivat cikkek
Kész ruhák, cipők, női felöltők állandó raktára. Varrógépekben, gyerekjáték-, kézi hőrönd- és utazókosarakban elsőrendű üzlet.

Legmegbízhatóbb bevásárlási hely!

Legmegbízhatóbb bevásárlási hely!

POHARAS **Legjobb sör**

SÖR

a „Pilseni Ősforrás“

Csikvármegye területén
egyedüli elárusító hely Csik-
szeredában:

őzv. Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindemmap frissen csapolva poharankint
kapható.

GÉPÜZEMŰ

asztalos vállalat

Csikszereda Vörösmarty-
utca 21. szám.

Készít **asztalos mun-
kákat** minden kivételhen.
Elvállalja faanyag kidol-
gozását asztalos mester
uraknak szakszerű gépei
által mérsékelt munka-
díj ellenében

HIRDETÉSEK ET

első ár mellett felvesz a kiadóhivatalt.

Mátrai Ignácz

órász, ékszerész és látszerész Csikszeredán.

Ajánlja dusan berendezett újabb szerkezeti

arany- ezüst és Omega zsebrókat.

Állandó nagy raktárt tart valódi drágakövi

ékszerekből

Látszerészi cikkek nagy választékban.

Olcso árak! :—: Pontos kiszolgálás!

Nuridsány Márton

női és férfi divatüzlete új helyiségében
Csikszeredán (a régivel szemben)

A legnagyobb választékban kaphatók az összes
női és férfi divatárak a legolcsóbb árban.

Elismert, szolid bevásárlási hely.

Kéretik a címre ügyelni!

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a n. é. hölgyközönségnek, hogy **Csikszeredában a Rákóczi-utcában** lévő dohány-
üzlet mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

Női kalap divattermet és modellek szerint fűzőkészítő műhelyt

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén
minden e szakmába vágó divateikkel. Elvállalom mindennemű kalapoknak
ízleses díszítését és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Mérték
szerint készíték megfelelő módon: fűzőt, haskötőt, hátegyenesítőt és mell-
tartókat: minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan
és jutányos árban eszközölöm. A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását
kérvő és biztosítva a pontos kiszolgálásról, vagyok tisztelttel!

Ligefi Samuné női kalap divatterme
CSIKSZEREDÁBAN.

Filó Károly nagy temetkezési intézete, Csikszeredán, saját ház.

Nagy választék mindenféle temetkezési cikkekben, u. m.: **érc- és fakoporsók** a leggyyszerűbbtől a legdíszesebb kiállításban, **szemfődelek**
könyök- és fejpárnák, harisnyák, gyászfátyolok, gyertyák és szalagok, gyászjelentések stb. stb.

Koszoruk és koszoru szalagok őrítási választékban. Üvegfedelű érckoporsók kizárólagos raktára. Díszes gyászkocsik.

Temetkezéseket elvállal pontos kiszolgálás és szolid árszámítás mellett.

ÉRTESETES.

Tudomására hozom a nagyérdemű helybeli és
vidéki közönségnek, hogy raktárt tartok mindennemű

cserépkályhákból.

Elvállalom mindennemű cserépkályha és takarektűz-
helyek felállítását, átalakítását és takarítását, továbbá
fűzők, ádák és cs. faburkolók kirakását
fajenc porcellánból és minden e szakmába vágó dol-
gokat pontosan és lelkiismeretesen eszközölök. Vidékre
is kellő felvilágosítást nyújtok. Ertekezni lehet MICHINA
REZSŐ és VEJE cégnél Csikszeredában.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérvő,
maradok tisztelttel:

LUKÁCS FERENC cserépkályhás.

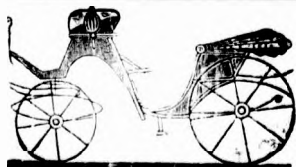
CSEH ISTVÁN

mészáros és hentes CSIKSZEREDA.

Naponta frissen vágott marha, borjú és sertés hus, saját
készítményü felvágottak, sonka, kolbász és tormás virstli.

Szalonna és zsír nagyban és kicsinyben.

Pontos kiszolgálás.

SZABÓ FERENC

kocsigyártó, nyerges, kárpitos és
szíjgyártó üzlete

Csikszereda, Mikó-utca 16 sz.
(Saját ház.)

Kocsigyártó, nyerges, fényezési munkák, ugyszintén kárpitos, butorbehuzás
és díszítési munkák, matrácok és paplanok: kész kocsik, szekerek, szánok
és mindenféle töltött és töltetlen butorok, a lehető lejutányosabb árákért,
esetleg részletfizetés mellett is kaphatók. Saját készítményü ágyfotelek,
rugganyos matrácok, elegáns falakkal, valamint kocsi ülések stb. állandó
raktáron. Egyedüli bizományi raktár a Lukrécia hámfestő- és impregnáló
záradékok fekete és naturszínben.

Méhészek

Akik megbízható helyről tiszta
mehviaszból készült méhlepelt
ohajtának beszerezni, forduljanak
bizalommal

Szatmári Szabó István

méhészethez Pankota (Arad m.)
mely méhészet amerikai henger-
préssal készítet bármily méretü
méhlepnek kúpját esonagolva K
500-ért szállítva utánvétellel.

Kellemes üdítő ital

a Hosszuasszói Erzsébet
SAVANYUVIZ

1 literes palackban 10 fillér. Megrendelhető:

A Hosszuasszói forrás
kezelőségénci Csikszeredán.